

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Augusztus 3.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam 62. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetmények külön díjtéte szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyílt erek díja előre fizetendő.

A gordiusi csomó és kibogozása

(I. — I.) Állami életünkben a rég huzódó válság annyira összebogozta a politikai fejlődések összekuszált szálait, hogy a helyzet most már valóságos gordiusi csomóvá nőtte ki magát.

A politikai pártok torzsalkodása, a többség és a kormány képviselői közt előállott éles eltérések mellé sorakozott a törvényhatóságok alkotmányvédelme és ellenállása körül kifejtett küzdelem, mely az ország minden zugában megmozgatta a szenvedélyeket.

E közben valóságos káosz keletkezett, melynek eloszlatására még gondolni is alig lehetett.

Politikusaink a találgatás és jóslgatás bálátlan mezején merültek ki, de a megoldás felé egyetlen lépéssel nem közeledtünk.

Nemzet, illetve az azt képviselő többség és uralkodó mereven ragaszkodtak a saját álláspontjukhoz, ami megakadályozta a közeledés lehetőségét.

És ime e zürzavarban, a politikai életnek ugynevezett ugorka-saisonjában, midőn már a holt pontra jutás pillanatától tartottunk — a láthatár peremén egy biztató derengés jelenik meg, mely a kibontakozás útjára reményteljes világot vet.

Báró Bánffy Dezső, a számban legki-

sebb pártnak az élén kezdi megtalálni az arany középutat, mely nemzet és uralkodója között a békés kiegyezésre vezethet és képes leendő helyes megoldást elősegíteni, a válságot megszüntetni és a meddő politikai életet ismét a fejlődés terére juttatni.

A hatvanhetes alapon erős magyar nemzeti jelleggel, számot tevő nemzeti törekvések magvalósítása mellett az egyedüli út, mely a politika Labirinthjából a jelen körülmények közt kivezethet.

Ezen az uton igyekszik báró Bánffy Dezső a gordiusi csomót ketté vágni és haladni tovább a kitűzött cél felé.

Ebben az irányban indultak meg a tárgyalások vezető, higgadt politikusaink között.

Gróf Andrássy Gyula, belátván ez irányzat életrevalóságát, módot készül nyújtani az országgyűlési szabadelpvűpártnak a diszindensek közé elfeladás nélkül való belépésre, mely esetben a Bánffy-féle újpárttal egyesülten, magukkal vonva a mérsékeltabb politikusokat, megcsinálhatnák a compromissumot, mely a nemzet jogainak sérelme és az uralkodó megalázkodása nélkül a biztos révbe vezet.

Gróf Tisza István legutóbbi cikkében a politikai szereplés teréről teljes visszavonulását jelentette ki, minthogy egy újabb politikai alakulásban, mely a fenyegető

katasztrófát a nemzetről elhárítani hivatva lenne, nem vehet szerepet magának az, aki kötelessége teljesítése közben annyi gyűlölséget vett magára.

Nem akarja, hogy személyisége útját állja a létre jöhető compromissumnak s ép ezért félre áll a vezetéstől.

A biztató reménysugár meg van tehát, a legakutabb bonyodalmak közepette.

Most a nemzettől, annak vezetőitől, képviselőitől függ, hogy felismerjék a kínálkozó kedvező alkalmat.

A hosszantartó válság közben felszínre került közjogi viták alkalmasok voltak arra, hogy azokból megtanuljunk, melyek alkotmányunknak azon hiányos tételei, melyeket ellenünk fel lehet használni.

Most tehát honfiai kötelességünk a reánk nézve legelőnyösebbnek kinálkozó békés kiegyezés létrehozását elősegíteni, hogy aztán a fejlődés útjára lépve kireperálhassuk mindama törvényeinket, melyek magyar nemzeti államiságunk teljes kidomborodásának útját állják, vagy a melyek nemzeti fejlődésünket megakasztják.

Az, hogy a kibontakozás létrehozása után minő nevet fog felvenni az új pártalakulás — egészen mellékes; de létrehozásán minden magyar embernek szívvel, lélekkel munkálni, — első honfiai köte-

TÁRGA.

Hazajött.

Irt: Vértessy Gyula.

I.

Milyen egész más ez a város
Mióta hazajöttél
Tavasz van rég, de igazában,
Nekem, ma mult el a tél.

Lombok fakadtak, zöld lett minden,
Virágos lett az erdő,
Csak én előtem fedte el
A tavaszt, téli felhő.

S e bus felhő, fel most szakadt csak
Először mostan látok
A hosszú tél után napot,
Lombot, nyíló virágot . . .

II.

Álomnak gondolom csupán
Hogy együtt vagyunk újra!
Csak képeket fest tán elénk
Az álom rózsaujjá?

S a kép majd gyorsan eltelik
És jön a bus valóság,
Jönnék a könnyek közt telő
Keserves napok, órák . . .

III.

De ugy-e nem hagysz el soha
Való az és nem álom,
Hogy két karomban tartalak
Én édes, szép virágom.

Való, hogy itt vagy s itt maradsz,
Valóság lett az álom;
Az igaz boldogság leszállt
Az égből, álomszárnyon.

IV.

Beszélni sem merünk egymáshoz,
Csak nézzük egymást hallgatag,
Mint éjszakáknak álomképen
Egymást ölelő két alak.

Félünk, hogy egymást felébresztjük
S ezért nem hangzik szó, se csók
De így is boldogságban uszunk
Mi néma, ébren álmodók . . .

V.

A régi padon ülök újra,
Hol veled ültem utóljára

Emlékszel-e a boros estre,
A könyes, csendes bucsuzásra?

Nem voltam itten én azóta,
Nem mertem magam idejönni,
Féltem, hogy minden fájdalom, bu
Szívemből itt majd fel fog törni.

S csak most mertem kijönni újra,
Hogy idevárlak édes téged
S mosolylyal, csókkal üdvözöljűk
E könnyel szentelt, bus emléket.

Kincsek a tenger fenekén.

Kevé embernek van fogalma arról a kincsről, ami a tenger fenekén hever. Nehány év előtt a közönség figyelmét egy társulat vonta magára, mely abból a célból alakult, hogy két régen elmerült francia hajó kincseit a tengerből kiemeltesse.

A hajók egyike a „L' Orient” nevű hadisorhajó, melyet Nelson tengernagy a nilusi csata alkalmával légbe röpitett, a másik a „Maza Munda” szállító hajó. Mindkettő az abukiri öbölben merült el.

Ha a kísérletek sikerülnek — ami kétséget alig szenved — úgy nemsokára számos hasonló vállalat fog életbe lépni.

A „L' Orient” sorhajón hatszázezer font sterling aranyban és a lavalettai róm. kath. székesegyház kincsei, továbbá még nagyon arany és ezüst pénz

lessége, mert csak a válság eloszlása után, a politikai élet békés fejlődése közben lehet mindannyiunk leghőbb vágyát: egy erős magyar nemzeti állam kiépítését elérni.

Kereskedelmünk.

Magyarország emberanyagának javarésztét évtizedek óta súlyos gazdasági krízis látogatja. Egyaránt panaszlik az iparos, a kereskedő, a földmivelő.

És e három államfenntartó erő bajai forrását képezi a társadalmi panaszkodásnak, ma holnap az az öt forrás oly széles mederben fog tolni, mely az ország alapzatának partjait itt is-ott is kikezdi, a nyomor árja véres fenyegetéssel borítja el a társadalom minden területét.

Tekintsük csak a hazai kereskedelem állapotát. Kereskedelmünk helyzetére szomorú világot vetnek az arányaiban is szokatlanul nagy fizetésképtelenségek, melynek előidézését a politikusok a politikai helyzet rendkívüliségében látják. Kétségtelen, hogy ez a nagy kavarodás és ez a nagy bizonytalanság, mely ma a politikai életben van, nagyban befolya a kereskedelmi pangó életre, de a helyzetnek eredete, mélyebben fekvő okokra vezethető vissza.

Minden politikai szemponttól eltekintve, annyi bizonyos, hogy az osztrák nagykereskedelem, csak Magyarországon előtt nagy, mert bebizonyosodott igazság, hogy az osztrák ipar és kereskedelem erőtlenné arra, hogy a nyugati országok nagy iparával felvegye a versenyt. Így aztán szinte örvöngő könnyelműséggel vetelkedik osztrák az osztrákokkal, csak hogy portékáját Magyarországon elhessegni tudja.

A csődöket a könnyelmű hitelezés szüli. Látjuk az eseteket. Szinte marékkanal dobálják a hitelt minden firmával ellátott kereskedők kezébe, nem törődve egy-kétszeri bukott kereskedő kedvezőtlen és letaposott nevével sem, hitelt kapnak annyit a mennyi kell. Tudja, az osztrák, vagyiparos és kereskedő jól, hogy jelentékeny veszteségének róme fenyegeti és miután tudja, örült, hatalmas ártorgalmat akar elérni, hogy a veszteségi hányad meg ne haladja azt a mértéket, melylyel az árkalkulációban szerepelt.

A fizetésképtelenségi esetek csődtügyek részleteinek kutatásával megdöbbentő bizonyosságait találjuk a gyárosok egy nagy részének csalárd manipulációjára vonatkozólag. És, hogy ezekkel szemben, kik

a bűnös esetek előidézői, tehetetlenül állunk, mert hiszen éppen ők állanak felperesként, hitelezőként a bíró előtt a mikor a könnyelmű hitelezéssel, rábeszéléssel vásárlásra ingerlő készségükkel elszédített áldozat nevének elvesztésével szabadságvesztéssel, börtönnel büntődik mások bűneiért.

Ezekből telik ki az egyik csoportja a szomorú eseteknek.

A másik csoport meg azokból, kik közvetve áldozatai az előzőeknek. Tisztességes, régi kereskedők, kik nem bírják felvenni a versenyt azokkal, kik csak, hogy egyik napról a másikra, úgy ahogy élni tudjanak, hogy a minden pillanatban beállható veszedelem, bűnös manipulációk felderítése előtt még valamit összeharcolhassanak, áron alul vesztegetik áruikat — tisztességes kereskedők, kik pontosan meg is fizetik az eladásra került árukat is nem versenyezhetnek szédülő és szédülőre készített firmákkal, a tónk szélre jutnak.

Kétes egzisztenciájú kereskedők őső majdnem a barbárságig kegyetlen kevés fizetésű személyzettel dolgoznak. A társadalomnak igen számot tevő tagjai, a kereskedő segédek — Budapesten a nyomor minden frázisain keresztül vergődnek s a helyett hogy a fényes város és igényei után joggal követhető kereskedelmi ismereteket szerezzék itt a vidékről beözönlő fiatal segédek sokasága — a fővárosban elzúlik, mert el kell zúlnia. A fizetést, a szolgai munkára szerződött intelligens ifjú véres verejtékkel szerzi, dolgozik egy pár hatosért tisztességből. A másik osztály is dolgozna de, munkát nem kap. A kereskedelmi alkalmazottak egyesülete nem tudja ellátni a jelentkezők igényeit s intelligens kereskedő segédek kénytelenek fiáncoknak, szolgáknak, cimrónak menni, csak hogy élni tudjanak és még így is egy-egy rendőri razzia alatt megdöbbentő sok rongyos, facér fiatallembert fogdosnak össze, a kik a ligetek és a külvárosi lebuj keresztnak valószínűségei, akik az erkölcsi rend notórius gyilkosai.

Neves, cégjegyzett és előkelő kereskedők felszólamlását, ankétját és tiltakozását kérjük e dologban, mert a piszkos konkurrencia melegágyai ezek az ősőn fizetett segédek, de javarészt ezek okozák a könnyelmű üzlet alapításokat és az ezzel járó csődöket is.

A csőd üzletbukás okát látjuk a könnyelmű vevő közönség hitelezésében is. Nálunk ez a kényelmes adás-vevési mód, valószínűleg elfajult, melyet különben a hivatalnok kar igénybe és rendezetlen fizetési viszonyai is istápolnak. A társadalmi követelmények

bókói a viszonyait meghaladó mértékben készített hitelre a hivatalnok osztályt. A részletfizetési hitelezés tönkre juttatja a kereskedőt, a hivatalnokot is mert so az egyik so a másik nem nézi ki től vesz és kinek ad. Az üzletbe bele megy könnyelműen a kereskedő és hivatalnok egyaránt.

Sokszor sértve van a büszke és indokolatlan göggel mérgeskedő nagyságos, vagy méltóságos aszszony ha a fizetéseit pontosan teljesítő pénzére évek óta hiába váró kereskedő némi törlesztésért jelentkezni merészkedik. Soha nem teszi a lábát abba az üzletbe — üzeni vissza — hol őt zaklatják. Így és hasonlóan van az egész vonalon — gunyára minden becsületes törekvésnek, melylyel nem éppen tőke gazda de becsületes, tisztességes régi és fiatal kereskedő üzletükkel fenntartani törekednek.

Ezek a csődök előidézői. A védekezés csak az lehet, hogy amint a legsúlyosabb epidemiák ellenében, az egész általánosságot illető, mindenkire egyaránt ható intézkedésekkel, de erős egyéni akarral is védekezzünk a baj terjedése, rettenetes következménye ellenében — kereskedőinknek éppen úgy kell védekezniük a elsorolt bajokban is. A baj lokális kiirtásával első sorban mindenütt, kárlehetetlen összetartásra és arra van szükség, hogy azokat a gyárosokat bojkottálják, melyek könnyelmű hitelezéssel, szédülő ökök támogatásával a piac ártalmára vannak. Kiméletlen szigorral csinálják meg a szabott árak és a nincs hitel rendszerét.

Nehéz, fáradságos munka lesz, de elvégre valakinek már meg kell kezdeni, mert fontos közgazdasági érdek, hogy tisztességes kereskedőink képviseljék a hazai piacot, hol maguk, az állam és a társadalom erkölcsi és anyagi sikereiben osztozkodva a hazai kereskedelmet ne a lejtőre, de a piederstálra emeljék, azt hírnevesség togyék.

NAPI HIREK.

— Áthelyezés. Stadler Géza Albin, minorita áldozó papot s a kézdivásárhelyi r. kath. hitközség plébános helyettesét a minorita rend káptalani gyűlésének intézkedése folytán a rendfőnök áthelyezte Szegedre. Stadler Albin két évig volt az itteni r. kath. hitközség lelki ügyeinek gondozója, s a hittannak az állami elemi és polgári iskolákban tanítója. Mindkét minőségben odaadással, hivatás érzettel teljesítette hivatali teendőit s ezért bizonyára sajnálattal veszik áthelyezését. Utódja Somogyi Gusztáv a jövő héten veszi át a plébánia vezetését.

— Áthelyezés. Iványi Antal, a kézdivá-

volt. A hajót a francia direktorium Afrikába küldte Napoleon után, hogy a hadsereg hátralevő zsoldjait kifizethesse.

Legújabbán Pansonby kapitány buvárnai az elmerült hajóból egy francia tengerésztszisz kardját és egyéb érdekes ereklyét hoztak föl. Ezen alkalommal egy óriási nagyságú törhalat öltek meg, mely folyvást körülöttük uszált és a buvárokat munkájukban zavarta. A szörnyeteg gyomrában két, nyolc hüvelyk hosszú és négy hüvelyk széles, erős fadoaszt találtak, melyben köszörületlen gyémántok — valószínűleg a la-válettai templomkincsből — voltak.

Valamint a „L' Orient“, ugy 1799-ben a „Lutine“ nevű harminckét ágyus hajó is elsüllyedt.

A „Lutine“ azon év október 9-én, leginkább pínzzel megrakva, a Texel folyó torkolatához indult. Elindulása napján a hollandi partoknál hajótörést szenvedvén, mindenestül elmerült. E hajóból tizen-nyolc hónap alatt nyolcvanezer font sterlinget érő arany pénzt hoztak elő a buvárok. 1814-ben a homokba elmerült hajó kiaknázására újabb kísérletek tétettek, de hét év alatt úgy szőlván semmit sem lehetett kihozni. Utóbb az angol Lloyd-társulat akként egyezett meg a hollandi kormánnyal, hogy ez utóbbi Lloyd által felhozott értékek felét kapja meg, s így 1857-től 1861-ig a hajó elsüllyedése után hatvan évre még ötvenezer font sterlinget sikerült megmeníteni. Azóta a munkák 1871-ig tartottak, még pedig kitűnő sikerrel, mivel a társulat huszonöt ezer font sterling újabb osztalékot fizetett a vállalkozóknak.

Az 1806-ban Weymouth körül elmerült „Aber-gawey“ nevű hajóval 62 láda ezüst dollár — hetvenezer font sterling értékben — is elveszett. Ez előtt néhány évvel az egész pénz megkerült.

A múlt század vége felé rendkívül sok eset fordult elő, midőn pínzzel megrakott hajót elmerültek.

Igy a „De Brook“ nevű angol fregatt 1898-ban az észak amerikai partok közelében Lerores mellett hajótörést szenvedett. A hajón 52 millió dollár érő arany és ezüst pénz volt, melyet az angol hajó egy spanyol tengerész szintén elmerült a „De Brook“ kal 1881-ben egy buvártársulat alakult a kínos kiemelésére. A sikerről még nincs tudomásunk.

Az ember alig hinné, hogy oly értéktárgyak is kerültek meg, melyek majdnem 250 évig heverték a tenger fenekén. Már pedig a „Hárlem“ nevű hajó a Jöremény-fok körül 1648-ban kínai porcellánnal, muzeumokba való ritkaságokkal, üveggel és ezüstneműekkel megrakva elmerülvén, 1883-ban a porcellán egészen jó állapotban került napvilágra, sőt még a kínai pagádok is épen maradtak míg az ezüstneműek tetemesen megsérültek.

Jól jártak az órázai patrokál elmerült „Ihteis“ angol fregatt kiaknázására vállalkozott buvárok, kik tizen-nyolc hónap alatt a hajón volt 162.000 font sterlinget hozták. Az angol kormány négy ágyunaszádot rendelt ki oltalmukra, s ezenkívül hatvan-ezer fontot fizetett munkadíj fejében.

II. Jakab király uralkodása alatt szintén egy mentési vállalat sikerült. Egy negyvennégy évig a víz alatt maradt gazdag spanyol hajóból Dél-Amerika partjainál elsüllyedt, 310 ezer font sterling értékű aranyat hoztak fel 1687-ben az örvendetes esemény emlékére külön érme készült, melyek most csak ritkán láthatók.

Ha már a tenger fenekén heverő kincsekről beszélünk, a hajótörések szomorú lajstromát is fel-

kell említenünk. A hivatalos jelentésekből kitérünk, hogy 1855–1887-ig nem kevesebb, mint 90.158 hajó veszett el végképpen, vagy tetemesen sérült meg, szőlvészék vagy összeütözések alkalmával. Ugyanezen időszakban nem kevesebb mint 23.831 ember vesztette életét a tengeren, e szám még egyszer oly nagy lett volna a nemzeti mentőhajó intézmény nélkül, mely 23.939 embert mentett meg a haláltól. Mennyi kincs jutott a tenger fenekére a mostan orosz japán háborúban?

Sok bajt okoznak a tengeren elveszett legközelebbi rokonok és örökösök az illető családoknak.

Igy például 1882-ben a marseillesi polgári törvényszék előtt egy különös jogi kérdés merült fel. Ugyanis éj és nő egy hajótörés alkalmával elveszték. Most arról volt szó és arra nézve kellett ítéletet hozni, hogy a két házastárs közül melyik élte túl a másikat, mert ettől függött egy 75 ezer sterlingre rugó örökség birtoklása. Ehhez hasonló eset 1767-ben fordult elő, 1766 október havában Stausvix tábornok második nejével és leányával ugyanazon hajókon Dublinból Angliába utazott.

A hajó a tengeren nyom nélkül elűnt anélkül, hogy a szomorú eset közelebbi részleteit meg lehetett volna tudni Stausvix kisasszony anyai részről való nagybátyja az örökség kiadását a polgári jog azon elvénél fogva követelte, melyben kimondatik, hogy ha a szülő és gyermek együtt veszték el s a halál módja nem lenne kitudható, azt kell feltételezni, hogy a gyermek a szülőt túlélte.

A tábornok unokaöccse azonban meg nyerte a pert, amennyiben örökségi igényeit a törvényszék jogosabbnak tekintette.

sárhelyi r. kath. főgimnáziumnak egyik pontos, és buzgó lelkiismeretes tanárát az erdélyi r. k. státus igazgató tanácsa áthelyezte a csiksomlyói r. k. főgimnáziumhoz, a Brassóba áthelyezett Bábat György helyébe a görög latin tanszékre. Iványi távozását a tanításügy munkásai, volt tanítványai s ezek szülői őszinte sajnálattal veszik tudomásul. Kisérje szerenese. Új állomás helyére.

— **Halalozás.** Mély és őszinte részvételt közöljük a szomorú hírt, hogy Zsigmond Ferenc, a kézdivásárhelyi vasuti állomásnak 11 éven át közbejárásban állott főnöke, M. Á. V. ellenőr, hosszas, súlyos szenvedés után július 31-én meghalt. Alig két hete, hogy a derék ember, társadalomunk rokonszenves, közbejárásban állott tagja, lapunk hasábjain bucsút mondott a közönségnek s elköltözött a szomszéd oroszfaluba, s íme már mi kell, hogy végbucút vegyünk tőle s elkísérvén örök nyugovó helyre áldást mondjunk emlékére. Temetése aug. 2-án d. u. történt meg nagy részvételt; földi részeit nagy közönség kísért a föl Oroszfaluból Kézdivásárhelyre, ahol a ref. templomban Göncz Mihály, laborfalvi unitárius pap mondott tartalmas, érzésteljes szép gyászbeszédet, a temetőben pedig Szabó Jenő ref. pap gyönyörű imát s azzal átadták az örök nyugalomnak a derék embert, haláláról gyászoló családjára a következő szomorú jelentést adta ki:

„A soha el nem muló szeretett igaz, mély fájdalommal tudtjuk rokoniakkal, jó embereinkkel, barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy „Lesett a mi fejünknek koronája!” A szerető, hűségős férj, önfeláldozó gondos családapa, jó testvér, após, rokon, igazi barát, lelkiismeretes állami tisztviselő, vallásos férfi, lelkes hazafi Zsigmond Ferenc M. Á. V. ellenőr nincs többé! Hosszas, de példás türelemmel viselt, súlyos szenvedés után, július 31-én, d. e. fél 10 órakor, áldásos élete 55-ik, boldog házassága 29-ik, hivatali működésének 33-ik évében, Oroszfaluban, hová alig két hét előtt tért nyugalomba örök álmorra hunyta le szemét. Szép lelke, mely az Isten imáadásában, a szabad természet szeretetében, ideális gyönyörűségét találta, megtört, szárnyaszegetten hullt alá s melegen érző szíve, mely hozzátartozói, az emberiség s az édes anyaföld boldogságáért oly hön dobogott: örökre elcsendesedett s nem s lelkeinek, áldott jó szívének csak fájón édes emléke maradt szeretteire. Földi részeit augusztus 2-án délután 3 órakor fogjuk oroszfalvi lakásáról a kézdivásárhelyi ev. ref. templomban tartandó gyászszertartás után a ref. temető kertben levő családi sírban, Kézdivásárhelyen, örök nyugalomra elhelyezni. Pihenése esendős álma édes legyen! Oroszfalu, 1905. július 31. Zsigmond Ferencné sz. Szűcs Mária, özvegye. Zsigmond Ida, férj. Ösz Lizáné, Rózsika, Mariska, Ferenc, József és Sándor, gyermekei. Özv. Molnár Balázné sz. Zsigmond Vilma és gyermekei, Zsigmond Endre és. és kir. katonai pap, Molnár Jánosné sz. Zsigmond Etelka, férje és gyermekei, mint testvérek. Cziko Sándorné, sz. Balázs Amália nagynénje és ennek családja; Ösz Salamon és felesége Kovács Róza, mint apa- és anyatársak s ezek gyermekei. A Zsigmond, Szűcs, Longhi, Török, Czákó, Mórík, Cziko, Nagy és Kovács családok.

— **Nyugalomba vonulás.** Sebők József a kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár főkönyve vezetője f. évi aug. hó 1-ével egészségi okokból megvált e hivatalától s jól megérdemelt nyugalomba vonult. Sebők József két egész évtizedig volt a derék pénztárnok egy k jelentékeny tisztviselője s egy szakképzettségével, mint teen ifi pontos teljesítésével, s a közönséggel, való érintkezéseiben tanusított előzékeny, jó bánásmódjával általános elismerésre tett szert s ezést nyugalomba vonulása alkalmából, midőn új lakóhelyére Kézdivásárhelyre költözik, kifejezzük iránta közönségünk rokonszenvét s becsülését s szerenését életet s egészséget kívánunk neki.

— **Egy 43-as honvéd halála.** A magyar szabadságharc egy derék, bátor katonájával ismét kevesebb van. Kézdivásárhelyi id. Szabó Sámuel, 43-as honvéd őrmester, Kézdivásárhely egyik szerény, becsületben megőregedett polgára, derék lakatosmester, f. évi július 29-én élete 76-ik évében, végelgyengülés következtében, szerető leánya Homonnai Károlyné karjai között jobbláttra szenderült. Földi részeit hétfőn, július 31-én d. e. 10 órakor helyezték nagy részvételt örök nyugalomra a ref. temető kertben. Koporsója fölött Szabó Jenő első pap tartott

a ref. templomban gyönyörű gyászbeszédet s a sírnál megható imát. Nyugodjék esendően.

— **A tüdőbetegek gyógyítóháza.** A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület kiírta a pályázatot a gyulai városrészben száz szegénysorsu tüdőbetegek felvételére szolgáló gyógyítóháza, melynek terveit Cigler Győző, a genialis tervező készítette. A gyulai szanatórium építési tőkéje három évi hangyaszorgalmu gyűjtés eredményeként együtt van és az agilis egyesület már is arra irányozza figyelmét, hogy az ország más vidékeinek állítson föl szanatóriumokat. Az a széleskörű érdeklődés, melyet az egyesület támasztott, az a páratlan folkarolás, melyben a magyar urnők részesítették az egyesületet abba a helyzetbe hozza őt, hogy tíz éven belül még négy szanatórium felépítésének programját tűzte ki. Természetes, hogy e szép szándék csak akkor lesz megvalósítható, ha a társadalom mostani érdeklődése nem lankad és az egyesületnek nálunk is minél több taggal megalakul a szanatórium bizottsága. Hisszük is, hogy a kezdeményezésre hivatott tényezők a cselekvés terére lépnek ott is, ahol eddig mi sem történt.

— **Halalozás.** Vettük és részvételt közöljük az alábbi gyászjelentést, mely egy derék matróza gyászos elhunytát tudatja: Alattitartak megrendült szívvel tudatjuk, hogy a feledhetetlen, szeretet és önfeláldozásban páratlan hűves, édes anyja, testvér, anyós, nagy- és dédanya: Lengyel Jánosné született Császár Katalin 70 éves korában, boldog házasságának ötvenedik évében folyó július hó 28-án d. e. fél 12 órakor a halotti szentség felvételé után — szeretteinek karjai közt — hosszas szenvedés után jobbláttra szenderült. Hült tetemei a Bethlen Gábor utca 2 sz. halottas háztól a r. kath. egyh. szertartása szerint július hó 30-án d. u. 3 órakor fognak örök nyugvó helyére tétetni. Lelekőrt a szent miseáldozat békén, július 31-én d. e. 9 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Emléke legyen áldott! A szeretet örökdíjként felelt és az örök világosság fényes kedjék nőki! Sepsiszentgyörgy, 1905. július 28-án. Lengyel János, az elhunytak férje. Ifj. Lengyel János, honvéd alezredes; Lengyel Teréz férjezett Csinádi Lajosné; Lengyel Ilona férjezett Császár Gergelyné; özv. Kapitán Kristófné Lengyel Irén; Lengyel István, vasuti hivatalnok; Lengyel Katalin férj. Fogolyán Endréné és Lengyel Erzsébet, mint az elhunytak gyermekei. Özv. Dávid Istvánné Császár Róza; Császár Kristóf, ny. honvéd főtránszoros, mint az elhunytak testvérei. Lengyel Jánosné sz. Beránek Erzsébet; Lengyel Istvánné sz. Kelnér Antonia, menyei. Csinádi Lajos, Császár Gergely, Fogolyán Endre, az elhunytak vejei és ezeknek gyermekei, mint az elhunytak unokái. Csinádi Aranka és férje Miske Sándor, s ezeknek gyermekei, mint az elhunytak dédunokái. Számos közeli és távolabbi rokon.

— **A Kézdivásárhelyen szünnidőző tanuló ifjuság szombati mulatságára,** mely a Vigadóban lesz, az előkészületek már javában be vannak végezve s az előjelekből ítélve nagy közönség fog résztvenni elősegítve ezáltal az ifjuság által kitűzött nemes és hazafias célokat. Ismételtén ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— **Petőfi-ünnepély Kászonban.** A kászonjakkabfalvi fűrdő közönsége nagyszabásu szép ünnepélyt rendezett Petőfi Sándor halálának 56 ik évfordulója alkalmából. Az ünnepélyen közel s távolból mintegy félezeren vettek részt. Gyönyörű szép idő kedvezett az ünnepélynek, mely a szabadban, lombosítór alatt tartott énekes nagy misével vette kezdetét, melyet Veres Lajos keréllőszentpáli főesperes-plebános mondott el fényes papi segédlettel. Miso közben az evangéliumot Bartha Ferenc kászonjakkabfalvi lelkész tartott hazafias szónoklatot s egy szép Ave Máriát énekelt Kocsuba Rózsika Helle János csinos fiszharmonium kísérete mellett. Miso végével a közönség a szónokot énekelvén, kezdetét vette az ünnepély második része. Zájzon Sándor tartalmas, hazafias beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Utána Szilágyi Sámuel Julottól: Petőfi emlékeztető költeményt szavalt a nagy hatással. A következő pont egy népdalegyveleg volt, melyet Kocsuba Rózsika adott elő zenekísérettel érzésteljes hangon, szépen, s úgy ő, mint az utána következő Balogh Gabriella, aki Petőfi Jónak Jónak című költeményét adta elő, korát meghaladó ügyességgel és képességgel, csinos virágcsokrokat kaptak a hálás közönségtől. Ismét szavaltatok követ-

keztek; Aranyak: A honvéd özvegye c. verse Kocsuba Rózsika s Kovács Gyula: Árpád síri alma c. verse „Szilágyi bácsi” gondos, érzésteljes, hazafias lelkesedéstől áthatott előadásában. Végül a közönség énekelte a Himnusz s a Rákóczi induló hangjai mellett a közbejáróhoz felterített asztalok mellé vonult. A Gotsmanné izletes jó konyháját dícsérő ebéd 2-ik fogása után következett a serleg beszéd, melyet a Petőfi ezüstserleggel kezében M. Székely János igazgató-tanító tartott, Petőfi emlékeztető ürtve, eszmékben dúz, hazafias, lelkes beszéde után a serleget. Zugó éljönzés követte a szép beszédet, melyről bővebben azért nem szólnunk, mivel lapunk jövő számában egész terjedelmében közölni fogjuk. Az ebédet kissé megzavarta a közbejáró nagy vihar, de aztán újra kisütött a nap s a kes hangulatban folyt egész d. u. 5 óráig mikor az ifjuság Szőke Pista pompás zenéje mellett táncra perdült, melynek este 8 órakor volt vége. Ekkor gyönyörű tűzijáték volt, melyet Dr. Balogh Vendel rendezett, kiváló tűzmesteri képességre valló ügyességgel s ezzel a szép hazafias ünnepély véget ért, de a közönség javarésze még a késő hajnali órákig mulatott tovább, míg a derengő hajnal pirja mellett szét oszlottak.

— **A kovásznai fürdővendégek névsora 1905. évben.** (5-ik folytatás) Friss Manó fakeskedő, Nagyvárad. C. D. Porepa orvos, Bucearest. Korácsny József igazgató, Csiksomlyó. Fleischer Berta fakeskedőné, Ósipa. Pavasztnó Mátyás, Brassó. Szabó István fővigyázó, Németh-Bogán. Adamesyk Szaniszlona, Miskolc. Holeczer Margit, Miskolc. Csatha György, Miskolc. Györgyjánosi István vendéglős, Commandó. Weisz Simon igazgató és családja, Commandó. Hintersar Anna gyártulajdonos, Temesvár. Pethő Márton mérnök, Budapest. Karolina Schneiderné gyárosné, Piodstü. Szeremei Margit magánzónő, Czofalva. Charitok Petrik, Brassó. Maderlik Antal r. k. lelkész, Gyertyámos. Özv. Gábor Péterné alispáné, Sepsiszentgyörgy. Szupján Samelné hivatalnokné, Erzsébetváros. Vertán Benőné kereskedőné, Kézdivásárhely. Mózes Károly, Hosszuvárhegy. Összesen: 43. Ideiglenes fürdővendég 189. Athozat a mult évtől állandó fürdőv. 375. Athozat a mult évtől ideiglenes fürdőv. 261. Összesen 868.

Rendőrségi intézkedések.

I.

Az 1894. XII. t. c. 52. §, alapján ezennel elrendelem, hogy minden laktelek tulajdonosa vagy lakosa, laktelek hosszúságában köteles a szerbtővist, gyomot és gurt ezen nyílt rendelet vételétől számított 15 nap alatt kaszával, vagy kapával kiirtani.

Ezen nyílt rendelet rendelkezésének teljesítése hivatalosan ellen fog őriztetni, és az azt nem teljesítő tulajdonos, haszonbérlo vagy lakos az 1894. XII. t. c. 93. §. alapján 200 koronáig terjedhető pénz-bírsággal fog büntettetni.

Kézdivásárhely, 1905. augusztus hó 1-én.

Boda Gergely,
h. rendőrkapitány.

II.

A vármegyei körrendőri szab. rendelet 7. §-a alapján ezennel elrendelem az összes lakházak tulajdonosainak, haszonbérloinek és lakosainak, hogy tűzbiztonsági szempontból a jelen augusztus és szeptember meleg és száraz hónapokban lakásuk udvarán egy-egy telt kád, vagy hordóvizet tartanak készenlétben.

Ezen nyíltrendelet rendelkezése teljesítése ellen fog őriztetni s nem teljesítés esetén az illető lakos a vármegyei körrendőri szab. rend. 56. §. alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és 5 napig terjedhető elzárással büntettetik.

Kézdivásárhely, 1905. augusztus 1-én,

Boda Gergely,
h. rendő kapitány.

III.

A vármegyei körrendőri szab. rend 7. és 14. §. alapján, ezennel közhírré teszem, hogy a város belterületére szalmás gabonát, takarmányműveket és egyéb gyúlékony anyagokat szabadon kirakni, vagy az épület közé összehalmozni, szigorúan tiltva van.

Ezen hirdetmény be nem tartása a vármegyei körrend. szab. rendelet 56 §-a alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és 5 napig terjedhető elzárással büntettetik.

Kézdivásárhelyen, 1905. augusztus hó 1-én.

Boda Gergely,
h. rendőrkapitány.

H I R D E T É S E K.

Szám. 2587—905.

Hirdetmény.

Kézdivásárhely város képviselőtestülete a város területének felmérését és lejtőmérését rendelvén el, ezen munkák teljesítésére pályázatot hirdetek.

Ajánlatokat a városi tanácschoz címezve: **augusztus 20-ig** kell benyújtani.

Bővebb értesítést a város polgármesterétől lehet nyerni.

Kézdivásárhely, 1905. július 20-án.
A város tanácsa.

Dobay János,
h. polgármester.

(84. 2—2.)

Faeladási hirdetmény.

Kézdivásárhely város (Háromszék-vármegye) tulajdonát képező és Lemhény község határában fekvő „Kecs-kés” nevű 1732.6 k. hold országban szakértői becsülés szerint felvett:

56483 drb lucfenyő 65263 m³ müfa és 12944 m³ tűzifa és hulladéokra becsülve; 73490 drb jegenyefenyő 144036 m³ müfa és 69664 m³ tűzi és hulladékra becsülve; továbbá 40680 m³ bükk haszonfa felsőbb engedély alapján 1905. év szeptember 20-án délelőtt 9 órakor Kézdivásárhely város házában írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 387,823 korona azaz Háromszáznegyvenhétézernyolcszázhuszonhárom korona.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 (tíz) %-át bánatpénz gyanánt az árverező biztos kezébe letenni.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, szintén a fenti összegű bánatpénz, vagy ovadékképes papír melléklendő.

Új ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek Kézdivásárhely város tanácsánál és a bereczki m. kir. járási erdőgazdálkodásánál, hol vevő bővebb felvilágosításokat kaphat, bármikor megtekinthetők.

Kézdivásárhely, 1905. július 25-én.
(81. 3—3.) A városi tanács.

Felhívás.

A fogarasi m. kir. állami ménes osztály parancsnokságánál Alsószombatfalván (Fogarasmegye) idénkint 13—16 éves teljesen ép és erős testalkatu szegénysorsú földmives szülők gyermekei lovászfiú minőségben, teljes ellátás, ruházat és egyelőre 4 K. havibér mellett — mely évente emelkedik — vétetnek fel. A felvételhez esakis eselődőkönv szükséges.

Felvételi tájékoztatást érdeklődők díjtalanul küld a ménes osztály parancsnokság.

(82. 3—3.)

Használt, de jókarban levő

ZONGORA

jutányos árért eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

(78. 3—4.)

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és állmoskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tárcák. Fűzők, bajuszkefék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, evikkek, olvasók, borotvák

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedés

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnissokat, hajlított és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg újonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készíttetek s olcsó árak mellett boesátok szives rendelkezésre.